II. évfolyam. Ujvidék, vasárnap 1911. március 19. 23. szám.

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára:
egész évre - - - - - - - - 10 K
fél évre - - - - - - - - 5 „
Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő: KARDOS MIKSA.

Laptulajdonos: Az ujvidéki nemzeti munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137. szám.

Vezérünk.

Sokat halljuk emlegetni a munkapárt vezérének szerencséjét és optimizmusát. Holott valójában e tulajdonságai olyanok, hogy ezekkel magához és ügyéhez tudja láncolni a szerencsét; az optimizmusa pedig nem egyéb, mint ember- és világismeret.

Most, amikor a bankjavaslat és az ujoncok megszavazásával a közélet nyugvópontra jutott, érdemes dolog egy kicsit megvizsgálni a Khuen-Héderváry nagy politikai sikereinek a titkát, mert ebből biztos reményt merithetünk arra, hogy amikre a munkapárt vállalkozott, a jövőnek azokat a nagy feladatait is biztosan tető alá hozzuk az ő vezérlete alatt.

Egy politikai párt vezetése nagy dolog mindenhol a kerek világon; de seholsem nehezebb és kényesebb feladat, mint nálunk, ahol a nemzeti jellem egyik fővonása, hogy vezettetni nem szivesen engedi magát. A többség vezére, ugylátszik, nagyon jól tudja, hogy finom, szinte láthatatlan szálakon kell vezetni a magyart, nehogy megbokrosodjék. Ez az oka, hogy akik felületesen itélnek, könnyen rámondják a Khuen-Héderváry politikai vezetésére, hogy oda engedi menni a szekeret, ahová az maga akar. Holott az igazság az, hogy ha ostorhoz ritkán nyul is, a miniszterelnök biztos kézzel tartja a gyeplőt s ugyancsak ért a hajtás művészetéhez.

Egy lat, sőt két lat szerencse persze kell minden világi sikerhez s igy a politikaihoz is. Ám a szerencsét Khuen-Héderváry bőségesen kiérdemelte. Volt idő, — egy másik vállalkozásakor — amikor a balsors üldözte minden lépését. Ám azok a nehéz idők sem tudták felbillenteni lelke egyensulyát s nem tudták megzavarni a kedélye derültségét. Az ugynevezett szerencséje hát annál kevésbé hozza őt ki sodrából. Ő mindig egyforma, magához mindenkor hű. Ugy veszi a politikai változásait, mint más az időjárást. Ha szép idő van, nem bizza el magát, hogy most már világ végéig mindig felhőtlen lesz az égbolt; s ha zimankós idő van, nem csügged el, hogy az itéletidőnek soha sem lesz már vége. Ez az oka, hogy a politikája be van rendezve az időjárás mindenféle változására, sőt mindenfajta szeszélyére.

Sokszor irják és mondják róla, hogy nagyon is rózsaszinben látja a világot, hogy javithatatlan optimista. Hát disztingváljunk. A miniszterelnök tényleg száz mérföldre van minden sötétenlátástól és Schopenhauer vigasztalan bölcsészeti elméleteit aligha irta volna meg. Optimista, mint minden hadvezér, aki váratlanul nagy ütközeteket nyer meg. Optimista, mint minden nagy épitő, akinek Messina romjaihoz hasonló politikai romokból kellett felépiteni Magyarország uj politikai rendjét. Optimista, mint minden cselekvő és alkotó erő, mert aki rombol, kritizál, erőtlenül tünődik: a szónokló politikusok fajtája a valódi pesszimista.

Azért mondják a vezérünket leginkább nagy optimistának, mert Magyarország regenerálására vállalkozott oly kritikus időben, amikor a nemzet legjobbjai kétségbeestek az ország sorsa felett. De ez megint nem optimizmus; ez a nagy kórismerőnek a csalhatatlan diagnózisa. Mások csak a lázakat, a lesoványodott és leromlott szervezet reménytelen erőtlenségét, a koaliciós váltóláz szörnyű pusztitásait látták. Ő észrevette az életösztön megmozdulását. Felismerte, hogy a nemzet élni akar, tehát még megmenthető. A nemzetnek ezt az élni akarását felpiszkálni és minél nagyobb lángra lobbantani; ezt ismerte a miniszterelnök legsürgősebb és legfontosabb feladatának.

A választások meglepő sikerét is a szerencséjének s az optimizmusának a számlájára irták némelyek. Pedig az csak természetes következménye volt a nemzet fellobbant életkedvének és életerejének. A nemzet élni, tehát dolgozni akart. Ellökte tehát utjából a politikusoknak azt a két fajtáját, amelyik a nemzet munkavágyának az utjában állott: azokat, akik dolgozni nem szerettek, csak másokat a dologban minden eszközzel megakadályozni; és azokat, akik a nemzet jelenlegi erőit messzire tulhaladó munkát sürgettek, tehát reális erőgyűjtő munka helyett felcsigázott képzelődéseket és ábrándokat.

Alighogy a hatalmas többség elterjeszkedett a képviselőházi padok $^{3}/_{4}$-ed részében, az ellenzék visszakerült maradványai a tulerős pártnak belső meghasonlásában, felekezetekre szakadásában, mellékkormányok feltünésében reménykedtek. Nem is irányult egyébre az országgyűlés megnyitása óta az ellenzéki taktika, csak a kártyakeverésre, viszályok elhintésére a többség kebelében, oly ellentétek felidézésében és ügyes kiélesitésében, amelyeknek csak az ellenzéki politika vette volna hasznát

Ám mind e mesterkedések hátrafelé sültek el, mind e reménykedések korán befagytak. A többség vezére elsőrangu mesternek bizonyult nemcsak a többség megalkotásában, hanem annak szoros összetartásában is. Pártfegyelmet tud is, akar is tartani; de még sem a pártfegyelem külső abroncsaival tartotta össze a vezetésére bizott pártot, hanem példaadással, szellemi befolyásával, a nemes értelemben vett párthűség felkeltésével és ébrentartásával.

A Khuen-Héderváry pártvezető művészete nem hódol a schönbrunni iskolának. Nem arra törekszik, hogy egyetlen fa se nőjjön magasabbra a másiknál, hogy egyik se legyen terebélyesebb a szomszédjánál. Az ollóval egyenesre nyirt fasor nem ideálja a pártélet vezetésében. Ő engedi, hogy a fák ágai szabadabban nőjjenek; minden kiálló gallyat a pártabszolutizmus ollójával nem nyikkant le. Arra van csak gondja, hogy a fák egymás elől el ne vegyék a levegőt és a napfényt s hogy egyes fák ágai ne kivánkozzanak a szomszéd kertekbe. Kaszárnyafegyelmet, őrmesteri szigort ne várjon senki oly bölcs és jó embertől, aminőnek a munkapárt vezérét ismerjük.

Megjelent az irógéptechnika királya a látható irásu — Olcsóbb bármely irógépnél. —

ROYAL STANDARDIRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszoritók nélkül vezeti a legkisebb és vastagabb papirost is.

Ujvidéki képviselet: Mártonfi István (Raabstern Mór ur Erzsébet szálló). — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona. Telefon: 36—96 KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

Igazi vezérhez, aki nem szorul ily eszközökre, mert bőven rendelkezik ama jelesebb és magasabb tulajdonságokkal, amikkel a maga lelkét belé tudja önteni a seregeibe: talán nem is volnának méltók a szükkeblű, gyanakvó, kemény pártfegyelemnek e kicsinyes eszközei.

Most, amikor erős küzdelmek maradtak el a hátunk mögött s a mikor az ellenzék egyrésze döntőerejü uj harcokkal fenyegetőzik, megnyugvással nézhetjük a többség vezéreinek e kipróbált, jeles vezéri kvalitásait. Ha végső csatára készül a politikai ellenfél a munkapárt hadállásai ellen, ily vezérrel soraink élén, a végső és teljes győzelemben méltán bizhatunk.

Néhány szó a városi tűzoltóságról.

Február 24-én este fél 7-kor ismét tűz ütött ki városunkban, de szerencsére csak 1 ház és 1 melléképület lett a tűz martaléka. A lángok már öles magasságban csapkodtak, mire tűzjelző állomásunk a tüzet észrevette és igy igazán csak a csendes időnek köszönhető, hogy nagyobb veszedelem nem lett belőle. Ezen néhány szóban nem derék önkéntes tűzoltóink fáradságos és önzetlen működését akarom szóvátenni, hanem szóvá kell tenni azon tarthatatlan helyzetet, hogy Ujvidék szab. kir. város tűzrendészeti szempontból talán összes városaink között a legutolsó helyen áll. Egy 35.000 lelket számláló város ki van téve a leghatalmasabb elem pusztításának anélkül, hogy városunk a legkevesebbet tenné ezen állapotnak megszüntetésére, mert azzal talán csak nem vagyunk megvédva az ilynemű károsodás ellen — ha még ugy is vagyunk biztositva — ha a tűz kitörése után fél órára kezdenek el kongatni és azután önkéntes tűzoltóink összeszedelezőzködnek, a lovakat valamely arra haladó fuvarostól elveszik, befogják és a tűzhelyre robognak, hol akkorára a szomszédság a tüzet jórészben lokalizálta, de viszont a nálunk gyakori széljárásos időszakban, ez ideig egy egész negyed leéghetne.

Ugy tudom a városi hatóság maga is foglalkozik ezen állapot megváltoztatásával, csak igen nehezen megy előre a kérdés — pedig van legalább is oly fontos mint a szinházkérdés — s igy a város törvényhatósági tagjainak kellene — hisz ez mindannyiunk érdeke — összeállani és az állandó városi tűzoltóság szervezetének felállitását követelni.

Városunk rohamosan fejlődik, egyik pálota a másik után emelkedik, mely körülmény mind arra kényszerithet bennünket, hogy ezzel szemben tűzoltóságunkat is fejlesszük. A modern paloták megvédésére nem lehet elegendő tűzoltóságunk mai szervezete, mert önkentes tűzoltókkal ily épület megmentését lehetlen keresztül vinni. 3 emeletes paloták égő tetőzetére, eltekintve, hogy felszerelésünk sincs hozzá — az egyetlen toló létránk is állandóan albérletben van — önkéntes tűzoltókat nem lehet feldirigálni, ehhez fizetett hivatásos tűzoltók kellenek, kik a modern tűzoltási rendszert állandóan gyakorolják és akik állandóan és kizárólag ezen célra készenlétben vannak. Bár tagadhatatlan, hogy ez pénzáldozatba kerül és amellett tökéletes — vizvezetékünk hijján — egyelőre nem lehet, de ez nem zárhatja ki azt, hogy legalább hozzá ne fogjunk ezen szervezetünk megalkotásához. Részletekbe itt nem kivánok bocsájtkozni, de általánosságban megemliteni kivánom, hogy 12—15 állandó fizetéses tűzoltó egy szakképzett tűzoltótiszt parancsnoksága alatt, állandóan készen álló 3 pár jó lóval és állandóan vizzel telt 5—6 lajtoskocsival, s már meg is volna a kezdetleges szervezet. Ha ezekhez hozzá vesszük derék önkéntes tűzoltóink segitségét, már akkor alapos munkát végezhetünk. A mi mostani tüzoltóságunk amugy is tulon tul van igénybe van véve s emellett sehonnan sem nyeri azt a támogatást, amelyet kiváló müködése megérdemelne.

Segitsünk tehát magunkon amig nem késő s gondoskodjunk amugy is nehezen megszerzett javaink megmentéséről.

M. O.

Németországi levél.

(Befejezés.)

Homlokegyenest ellenkező nézettel és felfogással találkozunk a leánynevelés terén is.

A társadalom zömét képező polgári osztály leánygyermekei az iskola bevégeztével kivétel nélkül életpályát választanak maguknak. Legnagyobb mértékben mint elárusitónők találnak alkalmazást. Még a legnagyobb üzletekben is alig találunk néhány férfisegédet, majd mindent nők látnak el. Hölgyeket látunk ipari foglalkozásban, különösen könnyebb munkát igénylő ipari üzleteknél, (még mint automobilvezetőket is találunk hölgyeket).

Jellemzésül megemlitem, hogy egy jóforgalmu divatáruüzlet tulajdonosának leánya egy másik divatáruüzletben főelárusitó, (s kap 160·— M-t havonként) holott saját üzletükben is 8—10 elárusitóleány van alkalmazva.

Egy szállodás leánya saját szállodájuk irodavezetője s rendes havifizetést kap.

Egy biztositási főtisztviselő mindkét leánya alkalmazásban van.

Tehát itt a család minden egyes tagja keres és produktiv munkát végez.

Menjünk csak tovább. Azok az emberek, akik produktiv munkával vannak elfoglalva reggeltől estig, természetesen sokkal kevesebbet foglalkozhatnak önmagukkal, külsőségekkel, mint azok, akiknek más dolguk sincs egész nap.

A német hölgyek (és férfiak is) csak akkor gondolnak arra, hogy maguknak ruhát csináltassanak, amikor már igazán szükségük van rá. De nem jut eszébe soha olyasmi, hogy uj ruhát csináltasson, mert a régi már 3-szor volt rajta, mert már másnak is van olyan s mert már nem divatos.

Az élelem Németországban sem olcsóbb mint nálunk, sőt talán drágább némely vonatkozásban. Ellenben egy család aránylag sokkal kevesebbet költ háztartásra mint nálunk.

Meleg ételt csak egyszer esznek napjában, vagy csak délben, vagy csak este, mindenki foglalkozása szerint, amely 2 vagy 3 tál ételből áll. Elkészitési módja sokkal olcsóbb mint a mienk, (de sokkal rosszabb is).

Ha tehát párhuzamot vonunk egy német és egy magyar család háztartása között, mely a szülőkön kivül 2 felnőtt fiu és 2 leánytagból áll s mindkét családfőnek 6000·— korona évi jövedelme van, mit látunk?

Vegyük a magyar családra vonatkozólag a legjobb esetet, hogy a fiuk maguk keresik meg kenyerüket. Tehát a 6000 k-ból vezetnek egy, a mi viszonyainknak megfelelő háztartást s ruházkodnak a divatnak s a mi társadalmi felfogásunknak megfelelő módon. Ahogy én a hazai helyzetet ismerem, hát ennek a családnak nagyon meg kell szoritani a gyeplőt, hogy az évi mérlege deficittel ne záruljon. Miután azonban 10 ilyen család közül mondjuk csak 6 nem szoritja meg kellőképen, tehát 60%-é deficittel zárul.

Ezzel szemben nézzük a német család életét. A fiukat itt is számitáson kivül hagyom, azok hadd éljenek maguknak.

A családfő 6000 M-ján kivül a két leány minimum 2000 M-t keres, (ennyit a legkisebb fizetésű is keres.) 6 helyett tehát már 8000 M. évi jövedelem van. Ezzel szemben a háztartás és a ruházat a már előbb előadottak alapján felébe sem kerül, mint a mieinknek s ha mégis kerül, ha az egész 6000 M. kell is egy évben még mindig megmarad 2000 M., azaz összbevételük 25%-a.

Ennek a két családnak mérlege a két nemzet vagyoni állapotának mérlege is.

Szeretném, ha statisztikai adataim lennének, hogy egy kimutatást készithessek arról, hány száz millió az, amit évenkint megtakarithatnánk, de nem tesszük, s hány száz millió az, amennyivel többet adunk ki, mint amennyi a keresetünk.

Ez a beosztás, takarékosság hiánya a második ok, mely miatt nem tudunk boldogulni. És ez előbb-utóbb a nemzeti elszegényedéshez vezet.

Hajós Lajos.

HIREK.

Személyi hir. *Dr. Szlezák Lajos* országgyülési képviselő szombaton a reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy az országgyűlés tárgyalásain résztvegyon.

Felolvasás a Lloydban! *Dr. Schreier Jenő* budapesti ügyvéd, a Magyar Kereskedelmi Csarnok titkára, t. szerb konsul, március 24-én, pénteken este 8 órakor az „Ujvidéki Lloyd“ helyiségében felolvasást tart „Aktuális kereskedelmi kérdések“ cimén. A felolvasó, mint egyik legelőkelőbb kereskedelmi érdekképviselet titkára ugy állásánál, mint nagy készültségénél és fáradhatatlan tevékenységénél fogva, a kereskedelmi mozgalmak egyik vezérembere, miért is előadása méltán

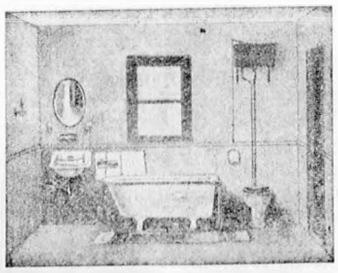

Fischer Testvérek, Ujvidék.

Müszaki és villamossági vállalat, II. Rákóczi Ferenc-ut 57. — TELEFON 244.

Villanyvilágitás, erőátvitel, légszesz- és acetylenvilágitás, központi fűtés, ventilláció, vizvezeték, csatornázás, kutfúrás és hygienikus berendezések. —— **Tervek és költségvetések dijtalanul!**

Nagy raktár: csillárok, acetylin, légszesz, vizvezeték, carbit és villamossági cikkekben. Minden e szakmába vágó cikkek raktáron tartatnak, javitások jutányosan eszközöltetnek.

számithat Ujvidék kereskedelmi és iparos érdekeltségének élénk érdeklődésére Vendégeket szivesen lát a Lloyd.

Halálozás. Mint őszinte részvéttel értesülünk, *Brezovszky Lajos* ny. gazdatiszt 68 éves korában Budapesten agyvérzés következtében meghalt. Az elhunytban dr. Brezovszky Nándor kórházunk kitünő sebész-főorvosa édesatyját gyászolja.

A „Dalárda" márciusi ünnepsége, amely szerdán este folyt le a Récsei-szálló nagytermében, az idén látogatottság tekintetében kivánni valót hagyott fenn. Bár az ünnepség hangulata belső volt, mégis az ily hazafias ünnepségen a közönségnek nagyobb számban kellett volna megjelenni, hogy dokumentálhassa hazafias érzését. Egyet főképen emlités nélkül nem hagyhatunk, ez pedig az, hogy a függetlenségi párt vezetőségének tagjai közül alig néhányan voltak jelen. Az ünnepség műsorának első pontja volt a Goll János szerzette „Szabadságdal", amelyet a dalárda énekkara nagy szabatossággal, élénk tetszésnyilvánitások mellett adott elő. Ezt követte *Lengyel Henrik* polgáriskolai tanár sikerült szavalata. Előbb Ábrányi Emil hazafias költeményét, a „Március 15-ét" adta elő, majd pedig Tóth Kálmán „Előre" cimű alkotását mutatta be. Sűrű tapsok jutalmazták az ügyes szavalónak rokonszenves fellépését. A következő műsorszám, amely *Eckert László, dr. Elschléger Dezső, Hollós Lipót és Münster Vilmos* vonósnégyese volt, meleg fogadtatásban részesült. A tárgyat magyar zenemotivumok szolgáltatták. *Schubert Márton* tenorsólójában ismét volt alkalmunk gyönyörködni. Kuruc nótákat énekelt *dr. Elschléger Dezső* szakavatott zongorakisérete mellett. Erre következett a „Talpra magyar" ügyes elszavalása *Zaharecz Károly* részéről. Végül a kar a „*Nemzeti dal*"*t*, *Rieger* „Szent dal"-át és nemzeti imánkat, a „Himnusz"t énekelte el. Igy zajlott le a nagy március 15-e hatvanharmadik évfordulójának ünneplése, meleg bensőséggel, ez ünnephez méltó fénnyel.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügyminiszter *Eckert László* ujvidéki törvényszéki joggyakornokot az ujvidéki járásbirósághoz jegyzővé nevezte ki. A jól megérdemelt kinevezéshez ezuton mi is a legjobb szerencsekivánatainkat fűzzük.

Eljegyzés. *Will Antal* honvédfőhadnagy a napokban jegyezte el *Faith Hedvig* urleányt, *Faith Ferenc* gőzmalomtulajdonos finommüveltségű, kedves leányát.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter *Baranyai Gyula* helybeli vámgyakornokot hasonló minőségben *Orsovára* helyezte át.

Helyreigazitás. Lapunk mult számában közölt a „Március Idusa" cimű hirünkből elmaradt a hirt közlő *dr. Piukovich Sándornak*, lapunk főmunkatársának és a napihirrovat vezetőjének neve, amit ezennel félreértések elkerülése céljából helyreigazitunk.

Kitüntetett tanitónő. *Mayer Frida* dunacsébi róm. kath. tanitónő a magyar nyelvnek németajku növendékek körében teljesitett sikeres tanitásáért a báró Rudics alapból 300 korona jutalomban részesült.

A munkásgimnázium igazgatósága ezuton is felhivja hallgatóit, hogy a csütörtökön megnyilt és szép sikerekkel kecsegtető lövésztanfolyamban mennél nagyobb számban résztvegyenek.

Választók névjegyzékének összeállitása. A központi választmánynak kiküldött tagjai a napokban kezdték az 1912. évre érvényes választásnévjegyzéknek egybeállitását. A bizottság naponkint vasár- és ünnep napokat kivéve d. e. 9—11 és d. u. 3—5-ig működik a városházán az e célra kijelölt helyiségben. Az összeirás április hó 8-án nyer befejezést.

Szerenád. Az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör" pénteken *dr. Piukovich Sándort* névnapjának előestéjén szerenáddal üdvözölte.

Nemzeti szinészet. Amint értesülünk, *Kövessy Albert* szinigazgató jól szervezett társulatával husvétvasárnap, április hó 16-án kezdi meg városunkban két hónapra terjedő működését. Ugy halljuk, a szinigazgató a legjobb erőket szerződtetette, műsorába felvette a főváros legsikeresebb ujdonságait és minden tekintetben arra törekszik, hogy közönségünk legfokozottabb igényeit is kielégitse, ami bár ép a mi közönségünknél igen nehéz dolog, tudva azt, hogy városunk intelligenciája legközvetlenebb módon a fővárostól nyeri impressióit, de ismerve Kövessy agilitását, minden bizonnyal sikerülni is fog.

Közhasznu előadás. A „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet" helybeli osztályának legközelebbi ismeretterjesztő előadása folyó hó 25-én délután lesz még pedig *Tiszakálmánfalva* községben.

Halálozás. *Dr. Pávlovits Simon* vármegyei főorvos, k. tan. és a Ferenc-József rend lovagja élte delén a napokban hirtelen elhunyt. A közszeretetben álló megyei főorvos végtisztessége a megyei előkelőségek tömeges jelenléte és a vármegye közönségének osztatlan, őszinte részvéte mellett ment végbe.

Március 15-ét méltó kegyelettel ünnepelte meg vármegyénk székvárosa, Zombor is. Reggel 9 órakor a nagy templomban ünnepélyes istentisztelet volt, majd a közönség Schweidel József szobrához vonult, ahol a polgári kaszinó dalárdája a Szózatot és a Himnuszt énekelte el. Délután a városházán volt lélekemelő ünnepség. Itt a megnyitó beszédet *Vértesi Károly*, a kiváló iró, mondotta, lelkes szavakban emlékezvén meg a nagy napról és annak jelentőségéről. Zajos éljenzéssel fogadott megnyitó beszéde után *Kaich Erzsike* ügyesen szavalt, majd pedig *Lombos Alfréd* evang. lelkész. volt ujvidéki káplán, ünnepi beszédében felsorolta mindazokat a jelentősebb mozzanatokat, amelyek március 15-ének megünneplését követelik. *Csapó Kálmán* szavalata és a *dalárda* éneke után az ünnepség befejezést nyert.

Vigyázatlanságának áldozata. Péntek reggel *Vasas Mihály* munkás a Hán téren épülő Trandafil árvaház felső emeletén volt elfoglalva, amiközben saját vigyázatlanság folytán az álványról leesett és sulyosabb természetű sérüléseket szenvedett. A kórházba szállitották.

Hanako a magyar viszonyokról. Hanako japán tragika akit nemrég itt Ujvidéken is megbámultunk jelenleg a nagyobb magyar városokban vendégszerepel társulatával. Járt Szegeden is, mely alkalommal egy ottani ujságiró meginterviewolta: a beszélgetés során Hanako többek közt ezeket mondta:

— A magyar közönség megértőbb, mint teszem az amerikai Amerikában sokkal jobban szeretik a vigjátékot, a nevettető és mulatságos helyzetekben bővelkedő komédiákat, mint a komor, halálos tragédiákat. Amikor például az egyik darabban harakirival (önhasfölmentszés) kell megölnöm magam, akkor az amerikaiak fölállottak helyeikről és zugolódva tiltakoztak ellene.

— Maguk európaiak csodálkoznak azon, hogy nálunk egész nap folynak az előadások és hogy az irók darabjait mi szinészek tetszés szerint átalakithatjuk, ahogy épen az egyéniségünkhöz legmegfelelőbbnek tartjuk. Ezt én részemről nem tartom helytelennek, mert végeredménytben az előadás a fontos. A szinpadunk is lényegesen különbözik az európai szinpadoktól: forgó szinpadunk van, négy előre berendezett és földiszitett interierrel, amelyek közül az egyik föltétlenül teaház, mert igen sok szindarabnak teaház a szintere . . .

Mikor az ujságiró Lengyel Tainfunját emlitette föl előtte, először nem emlékezett reá, csak hosszas idézgetés után jutott eszébe, hogy Berlinben látta és legjobban az a jelenet tetszett, amikor dr. Tokeramo megöli a hütlen és kacér berlini gését . . .

Az ujságiró megkérdezte még, hogy igazaknak, hasonlóknak, jellegzeteseknek tartja-e, a benne szereplő japánokat? Olyanok voltak-e, mint az igaziak?

— Legalább is ugy tettek . . . imitálták a mi férfiainkat, de . . . ezek mégis csak mások. Szép volt, szép volt, de mennyivel szebb, müvészibb és igazabb a Pillangó kisasszony tragikus esete. Megöli magát a végén . . . Ez inkább japán dráma és a muzsika is rokon a miénkkel.

„Orient" ásványviz. Az ujvidéki jódosfürdő igazgatósága által forgalomba hozandó ásványviznek *elnevezésére kiirt* pályázat vasárnap eldőlt, amennyiben a jury az internácionálisan hangzó, minden nyelv és nemzetiség által könnyen megjegyezhető „*Orient*" ásványviz mellett döntött. A jury elhatározását az a körülmény késleltette, mert nehéz feladatot kellett előbb végeznie, amikor az óriási számban levő forrás és ásványvizek védjegylajstromát kellett áttanulmányozni, nehogy a védjegyeztetés akadályokba ütközzék. Az „*Orient*" név hangzatos, könnyen megjegyezhető és a fürdő azon intenciójának is nagyban megfelel, amikor kivitelének fősulyát a szomszédos Balkán államokra helyezi. Hosszabb tárgyalás után sikerült a vállalatnak *a magyar királyi kereskedelmi muzeummal* az uj ásványviznek a Balkánon való intenziv forgalomba hozatalára megállapodnia. Az ujvidéki „*Orient*" ásványviz április közepén indul remélhetőleg hóditó körutjára, diadalt szerezve a magyar ásványvizeknek és dicsőséget Ujvidék városának. A forrás mellett diszes épület fog emelkedni, hol töltő, dugaszoló és egyéb helyiségek lesznek. Reméljük, hogy Ujvidék város közönsége is méltányolni fogja azt az igazán óriási áldozatkészséget, amelyet a fürdővállalat előbb a fürdő ismerettétele, most ásványvizének forgalomba hozatalával teljesit és honorálni fogja azt az előzékenységet, amelyet városunk közönségével szemben a *viz páratlanul* olcsó eladása által nyujtani fog. Legközelebb részletesen fogunk ezzel az uj iparágunkkal foglalkozni és addig is azt jegyezzük meg még, hogy a pályázaton *Molnár Károly* szeged. állami tiszt lett a győztes, aki az Orient elnevezéssel a pályázaton résztvett és a kitüzött pályadijat: egy aranyat elnyerte. Molnár Károlynak a pályadijat a fürdő igazgatósága póstautalványon elküldötte.

Elveszett karperec. A farsangvégi dalárda mulatságon elveszett egy rokokó-karperec. A becsületes megtaláló 10 k jutalomban részesül. Átadható S. A.-nál Petőfi-u. 89.

Mérgezéssel vádolt asszony. A palánkai rendőrség panaszára az ujvidéki ügy. letartóztatta *özv. Thierl Józsefné* ujpalánkai asszonyt, akit azzal vádolnak, hogy ugy férjét, mint apósát és anyósát megmérgezte. Mindhárman közös háztartásban éltek egymással és ifj. Thierl Józsefné 1910. november hó 24-én,

Hajós Testvérek, Ujvidék.

Gyár: Széchenyi-utca 9. Telefon 215. sz. **Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44. Telefon 111. sz.**

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztitó gyára. Szörmefestés. — Szörmeeladás.

Ágytolltisztitás.

FEST

MOS

VEGYTISZTIT

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbizásokat pósta utján pontosan eszközlünk.

Külön gallértisztitó osztály.

idb. Thierl József 1910. december hó 30-án, végül idb. Thierl Józsefné 1911. február hó 20-án halt meg, még pedig mindhárom hirtelen. Alapos volt a gyanu, hogy mindhármat ifj. Thierl Józsefné tette el láb alól. Ezen az alapon a vizsgálat megindult, amelynek eredménye a letartóztatás volt.

Pénzhamisítók a börtönben. Az óbecsei rendőrség a napokban jó fogást csinált, aminek folyamányaként két deliquenst sikerült a szegedi ügyészség börtönébe szállitani. Goszpodinacski István és Bazsalik Lénártról szól ezuttal az ének, akiket azért üldöztek, mivel pénzverőgépet csináltak, amellyel pénzt akartak hamisitani, hogy igy meggazdagodjanak és ezt tették, daczára hogy tudták, hogy ujabban hányan bünhödtek hamis pénzgyártás miatt. A rendőrség megtalálta az inkriminált gépet, még pedig Goszpodinacski kertjében.

Óvás. Egy fogyasztási ágnál sem vezetik félre minőség tekintetében különféle reklámeszközök igénybevételével a közönséget, mint a szivarkapapiroknál. Kiváló fontossággal bir, hogy a dohányzók tudják, hogy vannak egyes tulajdonságok, amelyekkel a szivarkapapiroknak rendelkezniök kell. Ezek: tartósság, szilárdság, éghetőség, normális hamutartalom, végül minden ártalmas anyag hiánya. Egy szivarkapapir sem egyesiti ezeket a tulajdonságokat oly hatalmas mértékben, mint ép a *Riz Abadie*. Tartóssága és szilárdsága majdnem kétszer oly nagy, mint a többi forgalomban levő papir, sem tulsok, sem tulkevés a hamutartalma, nincsenek benne nitrátanyagok és tiszta lenfonalakból áll. Minden dohányzó a maga érdekében cselekszik, ha ezt a papirost a többi fölé helyezi.

Balcs zeneiskolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepaedagogiai alapon tanitják a zeneművészetet, havi 10 kor. tandij mellett. A zeneiskola előkészit főiskolai zeneiskolák vizsgáira.

Wagner Testvérek 5-ös számu pörkölt kávéja a legfinomabb.

Nyilt-tér.

Zanbauer Ágoston részéről az U. H. szerkesztőségét ért sértéseket lapunk felelős szerkesztője épen felelősségének tudatában — nem akarván követni a támadó lap eljárását — magáévá tette, s annak elintézésére Varga Antal és dr. Szabó Lajos urakat kérte fel. A megbizott urak lapunk felelős szerkesztőjéhez az alábbi levelet intézték ezen ügyben:

Kedves Barátunk!

Megbizásod folytán a mai napon felkerestük Zanbauer Ágoston ny. fg. tanárt és mint a Határőrben f. hó 16-án megjelent nyilatkozat szerzőjétől magyarázatot kértünk, hogy Terád értette-e azokat a sértő kifejezéseket. Zanbauer Ágoston kijelentette, hogy az U. H.-ban megjelent cikkek szerzőjét illette ezekkel a kifejezésekkel és midőn mi Téged neveztünk meg, mint e cikkek szerzőjét, azokat föntartotta, de ismételt felszólitásunk ellenére is óvakodott azokat nevedre aplikálni.

Minthogy ehhez hozzájárul még az is, hogy Zanbauer Ágoston a mult évi december 12-én a magyar kaszinóban tett azon kijelentésedért, hogy „Zanbauer Ágostont kijelentései miatt ott, ahol találom, felpofozom", Tőled lovagias uton elégtételt nem kért, hanem a biróságnál jelentett fel, mi nem tartjuk szükségesnek és megengedhetőnek részedről a lovagias eljárás folytatását.

Megbizásod értelmében eljártunk, az ügyet a lovagiasság szempontjából részedről befejezettnek tekintjük és ezt tudomásodra hozva, maradunk baráti üdvözlettel

Ujvidék, 1911. március 16.

dr. Szabó Lajos s. k.,
Varga Antal s. k.

Az ügyhöz, sem a sértőhöz ezek után többé egyetlen szavunk sincs. A Határőr egyetlen cikkére, sem támadásaira a jövőben többé nem reflektálunk s ezért az ügy további kommentálásától is — bár lenne egy két szavunk — elállunk.

Hirdetések.

M. Á. V. Igazgatósága.
ad. 53037/1911 sz.

Hirdetmény.

A Temesvár-orsovai vonal 158—160 km.-jei közt épitendő vonalathelyezésen végzendő munkák vállalatba adása iránt.

Értesitjük az érdeklődőket, hogy a Temesvár—orsovai vonal 158—160 km.-jei közt épitendő vonalathelyezésen alépitményi munkák, nevezetesen a föld, szikla és vizmentesitő munkák, egy áteresztő falazási és betonozási munkái, továbbá az alagut és az alaguti kapuzatokkal összefüggő bélésfalak és burkolatok elszállitása előreláthatólag rövid idő mulva kiirásra kerülnek. Mielőtt azonban a versenytárgyalási hirdetmény hirlapilag közzétetnék, lehetővé kivánjuk tenni, hogy a pályázni szándékozók a végrehajtandó munkák természetéről és terjedelméről alaposan tájékozódhassanak. E végből a jelentkező érdeklődők a terveket épitési főosztályunkban (Budapest VI. Teréz körut 56 sz. I. em.) a hivatalos órák alatt (d. e. 9—12-ig) vagy pedig a nyomjelző kirendeltségnél Mehádián megtekinthetik és ott a kivánt felvilágositásokat megkaphatják.

Az IGAZGATÓSÁG.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

83. szám, 1911. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapeti IV. ker. kir. járásbiróságnak 1910. évi Sp. II. 1991. számu végzése következtében dr. Barta Félix ügyvéd által képviselt Gergely és Vécsei javára 211 k. 12 fill. s jár. erejéig 1911. évi január hó 5-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1594 k-ra becsült következő ingóságok, u. m.: bolti felszerelés, papirzacskók, szappan, borok, likőrök, automatapénztár nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbiróság 1910. évi V. 2124/2 számu végzése folytán 211 k. 12 f. tőkekövetelés, ennek 1910. évi julius hó 24. napjától járó 5%-os kamatai és eddig összesen 68 kor. 40 f.-ben biróilag már megállapitott költségek erejéig, a már fizetett 100 korona leszámitásával Ujvidéken, Buza-tér 12 ik szám alatt leendő megtartására 1911. évi március hó 20-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1911. március hó 5-én.

Horváth, kir. bir. végrehajtó.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.
Dr. Kármán János és Berger Alfréd
UJVIDÉK.
Kossuth Lajos-utca 40. szám (A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fellett. TELEFON 65. szám.)
Arany hidmunkák és koronák, műfogak arany és kautschuklemezzel, fogtömések (arany-, ezüst, porcellánstb) és foghuzás érzéktelenitéssel.
Vidéki megbizásokat 12 óra alatt intézünk el.

:: ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR.
Alapittatott 1890. évben.
Zongorák, pianinok, harmóniumok javitását és hangolását elvállalja
KLUKA GYÖRGY
zongorakészitő
UJVIDÉK, Petőfi-utca 18. szám
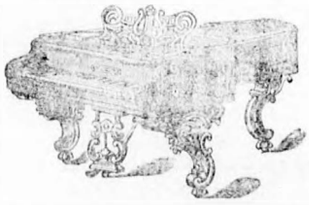
Jótállás 5—10 évre.

A folyton emelkedő kávé árak a legtöbb kereskedőt arra késztetik, hogy a kávé árakat tetemesen felemeljék. Mi kedvező bevásárlások folytán óriási kávékészlet felett rendelkezünk és azon kényelmes helyzetben vagyunk, hogy azok árát változatlanul megtartjuk és ajánljuk nagy kedveltségnek örvendő kitünő keverékeinket.

1. szám	Háztartási keverék	1 kg	K	3.20
2. „	Jó háztartási keverék	1 „	K	3.60
3. „	Karlsbadi keverék	1 „	K	4.40
4. „	Mágnás keverék	1 „	K	4.80
5. „	Wagner keverék	1 „	K	5.20
6. „	Gyöngy finom	1 „	K	3.80
7. „	Gyöngy legfinomabb	1 „	K	4.80

Kávéink előnyei:
Legfinomabb tiszta iz.
Tökéletes erős zamat.
Legnagyobb kiadósság.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Delaware vessző eladó.

Minden hibától, különösen jégverestől mentes szép sima vessző a piros válfajból, jótállás mellett. Küldök minden vevőmnek utasitást arra, hogyan kell elgyökereztetni a sima vesszőt, hogy minden szál megfakadjon.

Ezer darabja az első osztály . . K 35
Száz „ „ „ „ . . K 4
Másodosztályu vessző ezre . . . K 29

Érmelléki legnemesebb és legbővebben termő faj. Előpénzben az összeg tizedrésze küldendő: **Füzessy I.**, Rákosliget.

Alapittatott 1882. Alapittatott 1882.

A legjobbhirü egyenruhakészitő intézet

SUKDOLÁK A.

Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészitést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Eredeti Szerémi Hegyi

BOROK

eladása 50 litertől felfelé

hordókban és palackokban. 5 lit. házhoz szállittatik.

Kész uj hordók forrázva állandóan raktáron vannak.

WACHTL IMRE, kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. sz (Saját házában).

Tantál-lámpa

a legjobb fémszálas izzólámpa. Árammegtakaritás kb. 60%. :: Fehér lánggal ég. — Rázkódásoknak ellenáll. — Igen tartós. — Minden helyzetben kifogástalanul ég. — Nagyobb rendelésekné magas engedmény. :: Megrendelhető: ::

Magyar Siemens-Schuckert-Müveknél

BUDAPEST, V., Lipót-körut 5.

ELSŐ UJVIDÉKI KERÉKPÁR ÉS VARRÓGÉP EMAILLIROZÓ MŰINTÉZET.

JUNG S. Ujvidék, Szücs-utca 27.

Varrógép és bicikli raktáromban olcsón, jótállás mellet minden e szakmába való javitást elvállalok; ugyszintén minden szükséges alkatrész nálam beszerezhető.

Erzsébet

szálloda éttermében esténként

Vajda Károly karmester és fia Vilmos, primás vezetésével elsőrendű cigányzenekar hangversenyez.

Kitünő konyha, — hamisitatlan fajborok, — pontos kiszolgálás.

Kitünő tisztelettel
Horti Balázs.

ÓVÁS.

Az Abadie papir társaságtól.

Minthogy utóbbi időben, általánosan ismert és közkedveltségnek örvendő

RIZ ABADIE (Riz doré)

szivarkahüvelyünkből **számos utánzat** került forgalomba, óva intjük a t. vevőközönséget, hogy **pontosan** az **Abadie** névre ügyelni sziveskedjék, amelyet az utánzatok más különféle szavakkal iparkodnak pótolni. Óvunk mindenkit minőségileg **silányabb utánzatok** vásárlásától, annál is inkább mivel mi azok ellen minden törvényileg megengedhető eszköz igénybevételével fogunk eljárni. Az Abadie papirt előállitó társ.

Vendéglő átvétel.

Tisztelt polgártársaimmal, mint jeleztem, ismét együtt leszek. Az idő hamarább következett be, mint én azt remélni hittem. A szeretet láncolata köt engem Ujvidékhez s ez a kellő támogatást is biztositja számomra.

A régi jóhirnévnek örvendő **KOPOLOVICS-féle vendéglőt f. évi március 15-én átveszem.** A helyiséget teljesen uj berendezéssel láttam el. Konyháját magam vezetem. Magam végzem a szakácsi teendőket, és sok évi kül- és belföldi tapasztalataim és működésem e téren biztositják számomra a kivivott elismerést. Helyiségem mint polgári étterem találkozó helye lesz a polgárságnak.

Jó italokról minden szórakozásról gondoskodtam, hogy a tisztelt vendégeim jól érezzék magukat helyiségeimben, ahová tisztelettel meghivom őket.

LÁNG JÁNOS, vendéglős.

Sztefanovits

Kávé.

Mindenki tudja,

hogy csakis

Grosz és Krausz

nagyáruházában lehet **legjobban** és **legolcsóbban** butort, **függönyöket** és **szönyegeket** beszerezni.

Telefon 24. **Ujvidék.** Telefon 24

Vajda Dezső

Elsőrangu fényképészeti műintézete.

UJVIDÉK,

Petőfi-utca 32. (Saját ház.)

Szigorlóknak nélkülözhetetlen.

Jogászok!

Több évi tapasztalat eredménye.

Kérdésekben és feleletekben feldolgozott, kolozsvári vizsgákra szükséges, *1. Kereskedelmi és váltójogi, 2. Jelekkönyvi, 3. Perrendtartási, 4. Magánjogi* kitünő jegyzetek olcsón eladók az „Ujvidéki Hirlap" szerkesztőségében. Értekezni lehet naponta d. u. 1/4 6 órától — 1/4 6-ig. A szerkesztőségben több példány rendelkezésre áll.

Ujvidék és környéke

legelső női divat-szalonja

az 1899. évben alapitott

Weith Hermann-féle,

amely a legizlésebb angol és francia toilleteket szállitja.

A nagyérdemű hölgyközönséget szolid árak és pontos kiszolgálás mellett iparkodom kielégiteni.

Ennek legjobb bizonyitéka az a jó hirnév, amelyet cégem eddigelé elérni szerencsés volt.

Midőn a t. közönségnek eddigi jóindulatu támogatásáért és bizalmáért köszönetet mondok, szalonomat további becses figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel

WEITH HERMANN

Ujvidék II. Kákóczi Ferenc-utca 28.

A vidékre megfelelő mintaruhák mellett dolgozom.

Eredeti „Otto" motorok

benzin, benzól, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemerő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Tsa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányu famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepek részére.

A magánjáró eredeti „Otto"

benzinlokomobilok nélkülözhetlenek minden gazdának,
— Gép motor és Hengerolajok, Hajtószijak stb. stb. —

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék Temerini-u. 7. Kérjen árjegyzéket és költségvetést.

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.